

Stråkbruket

Kontakt MFF
Medelpads folkmusikförbund
Magnus Andersson ordf.
Här hittar du oss på webben:
<http://medelpadsfolkmusikforbund.se>

I detta nummer:

- 2** Ordföranden har ordet
- 5** Några minnen från en sommar med många trioler
- 8** Samspel i Sundsvall 2022
- 12** Vill du bli Ethno-stipendiat?
- 12** Nästa Stödestämma
- 13** Inbjudan till Vinter-TON 2023

Ordföranden har ordet:

Vi har haft ett intensivt verksamhetsår. Vi rivstartade med ett årsmöte i februari och när det sedan närmade sig sommar så hade vi planerat ett antal evenemang inför densamma. Redan innan årets tonläger sjösatte vi ett nytt evenemang som är ett samarbete med *Folk Flute Academy* och ägarna till Långtorpet i Haverö, och det kallar vi för *Lång-fredag på Långtorpet*.

Idén dök upp när ett gäng medlemmar i MFF (och andra) de två tidigare *covid-19-somrarna* gjorde ett par temaresor i västra Medelpad och in i Jämtland. På vägen hem från Lapp-Nils hemtrakter hamnade några ur gänget, av en slump, på Ön i Haverö och slutligen på *Långtorpet*. Efter en spontan inbjudan av ägarna året efter så började planer formuleras och årets evenemang blev ett faktum.

Nu gjorde vädret sitt bästa för att skrämman bort så många människor som möjligt från evenemanget men totalsumman fyrtio personer kunde vi dock räkna in under dagen. Denna dag den femtonde juli var det: regn, snålblåst och sju plusgrader(!) på termometern....brr!

Årets tonläger som än en gång gick av stapeln på Ålsta FHS, blev en en veritabel succé och vi kan än en gång konstatera att det skapas nya tonläger-generationer som kan föra folk-och spelmansmusiken vidare. Tack alla ledare, deltagare och finansiärer!

Tonlägret avslutas programenligt med *Stödestämman* som har sin givna plats på Huberget fortfarande. Programmet höll väldigt hög kvalitet rakt igenom och vad som förvånade både mig och flera andra var att de sedvanliga uppträdandena var väldigt varierade och av mycket hög klass. Tonlägret som brukar ha ett kortare framträdande på scenen kunde inte vara i Stöde kyrka i år pga. hussvamp vilket gjorde att vi fick njuta av en lång konsert denna gång.

För övrigt hade vi bra teknik till hjälp för bra ljud så att *Lisa Rydberg och Gunnar Idenstam* kunde framträda med den äran, fastän tempot kanske sjönk lite väl mycket för en stämmopublik. Både visstuga och dans till spontant spel på scenen fanns tillgängligt senare på kvällen. Antalet besökare under stämmodagen och kvällen var helt okej men det känns fortfarande skört och när serveringen stängde tidigare än utlovat så inser vi i arrangörstabben från MFF:s sida att vi inte nått ända fram till Stöde HBF i form av vad en stämma behöver för att orka leva vidare.

Just den trenden att lokala spelmän i vårt närområde blir alltmer sällsynta förvånar mig. Det fanns för länge sedan en kritik att det spelades högljudd musik från scenen som skrämmer bort spelmanspubliken och det fanns fog för den kritiken för femton-tjugo år sedan, men min erfarenhet är att det successivt har blivit mycket bättre med den saken och idag så har vi (Stöde HBF och MFF) bestämt att vi ska ha musik direkt "i genren" och att riktmärket är ett professionellt framträdande under stämman - resten ska vara läger- och amatörmusiker.

Det är gratis att gå in för spelmän/folkmusiker och man kan spela på hela området hur länge som helst och så är det verkligen inte överallt idag. De stora märkestämmorna: Ransäter-, Delsbo- och Bingsjöstämman tar alla inträden på olika sätt fastän Bingsjö har sin variant för SSR:medlemmar (vi glömde våra "biljetter" hemma som vanligt). Det som oroar mig och vad jag tycker är tråkigt är att när vi lägger ned tid, pengar och engagemang på egna

arrangemang så lyser många lokala aktiva spelmän med sin frånvaro. I förlängningen måste vi bryta denna trend för att hålla kvar våra evenemang i vårt närområde.

Därför var det upplyftande att träffa medelpadsspelmän i förskingringen i somras, bla. på Bingsjöstämman. Jag pratade med flera, numera unga vuxna, som nostalgiskt, men ändå på allvar pratade om minnen från Stödestämman. De föreslog tom. att vi borde marknadsföra Stödestämman bättre, och att de gärna skulle hjälpa till med marknadsföringen av stämman i sociala medier osv, på sina nuvarande boplatser.

Med den känslan i kroppen kändes det bättre att både utvärdera och planera inför nästa stämma men det gäller att aktiva spelmän och Stöde HBF gör allt för att vi ska kunna genomföra flera stämmor i Stöde i framtiden. Faktiskt handlar det mycket om rent praktiska saker såsom utrymmen, mat och tidpunkter för olika saker för att vi ska kunna erbjuda gästerna vad de kan förvänta sig. Efter utvärderingsmötet med Stöde HBF i färskt minne så ser det faktiskt riktigt bra ut inför Stödestämman 2023 - håll utkik!

Med Stödestämman som slutpunkt för MFF:s räkning som arrangör under sommaren hade vi hösten att se fram emot. Efter många omtag blev till sist *Nordic Folk Fest* (NFF) ett faktum där vi hälsade vokalgruppen *Kongerö* och *Hoven Droven* välkomna till Sveateatern i Sundsvall.

NFF är ett covid-19-projekt initialt och med kort planeringstid blev vi tvungna att stryka de workshops vi tänkt att ha under eftermiddagen men den spontana dansen till musiken och den lilla visstugan som uppstod direkt efter slutttonerna av uppträdandena var precis i linje med vad vi arrangörer önskade skulle hända - det, och jam hade vi planerat för.....

Sista arrangemanget för hösten i MFF:s regi var den omstöpta Samspelshelgen som blivit *Samspel i Sundsvall* (SiS). Medaljuppspelet är fortfarande i centrum men det fanns andra saker man kunde ta del av under de tre dagar som SiS varade. Allspel, skrubbspel, workshops och konserter. Givetvis kostar uppspel, konserter och workshops pengar men alla andra delar av evenemanget är gratis. Och, även om det kanske känns konstigt att sitta i en loge eller stå i en foajé och jamma så är det precis det vi i MFF:s styrelse vill och några tog faktiskt chansen! Hela helgen var väldigt lyckad och trevlig fastän vi önskar fler uppspelare och där har vi planer för att vända trenden. Nya lokaler är också på gång för att vi ska kunna breda ut oss i mer jam/skrubbspel och ha fler saker på gång samtidigt.

Med denna långa krönika närmar jag mig slutet men det känns som att det finns mycket att meddela just nu så här kommer avslutningen. Jag vill tacka för de intressanta förslag och idéer jag fått på mejlen omkring hur några tänker på MFF och dess verksamhet.

Jag har inte direkt fått en flod av idéer av många olika personer men trenden är funderingar kring spelmanlagens existens. Vi i styrelsen har givetvis inget patensvar på hur man förnygrar och behåller intresset för spelmanlagen men vi är medvetna om att antalet lag sjunker stadigt, att medelåldern är hög och att det är en nationell trend.

Det vi från MFF:s sida kan göra är att stötta spelmanlag som efterfrågar tex. viss ekonomisk hjälp eller hjälp med marknadsföring eller som samarbetspartner för evenemang

som lokala stämmor osv. Ta hjälp av oss för marknadsföring så når vi fler människor till en mångfald av evenemang av olika karaktär - det är det vi är till för!

Som regel har vi i MFF alltid plats för spelmän och spelmannslag på våra evenemang utan att det kostar något - ta del av det, du som är aktiv.

Spelmannslagen är ju av tradition en vänkrets, en lokal förening eller en studiecirkel som form vilket inte MFF är - vi är ju mer av en samlande regional förening för just dessa former av grupper som är vänner av folkmusik (SSR:s benämning) i vår region eller vad man nu vill kalla det.

Däremot är det så att om det finns intresserade folkmusikvänner/spelmän som vill spela regelbundet en eller max tre gånger i veckan, gratis (eller med visst finansiellt stöd!) centralt i en lokal i centrala Sundsvall så är det möjligt from. nu! Vi kan inleda ett samarbete med *Sensus* när som helst och få tillgång till en fin konferenslokal mitt i sta`n för alla intresserade - jag har precis pratat med ansvarig *Fredrik Hast*.

Enda haken är att en person måste vara ansvarig och pricka av minst tre personer de första gångerna när ni träffas första gången - det är väl en låg tröskel?

Så, nu går vi in i vintertid och vi kan se tillbaka på ett händelserikt verksamhetsår så här långt. Och även fast vi kan spänna bågen ännu mer så är jag nöjd och mycket stolt över vad vi gör och framledes kan göra för folkmusiken i Medelpad med omnejd.

/ Magnus

Några minnen från en sommar med många trioler

Äntligen blev det en vanlig sommar igen fylld med folkmusik. Stämmor, konserter, folkdans, buskspel och spel till dans!

Några korta minnesbilder från tre roliga speltillfällen med många trioler i somras kommer här:

Låtkurs i Sveg

I mitten av juni var vi fem speltanter i Gun-Britt och Dom som åkte iväg till Bäckedals folkhögskola i Sveg på låtkurs i tre dagar. Kursledarna Yvonne och Lennart Sohlman från Älta i Nacka plus Henning Högberg från Rättvik lärde ut sexton (!) låtar från trakten dvs Härjedalen, Södra Jämtland och Västra Medelpad.

Sexton låtar på tre dagar är näst intill omöjligt att lära in på så kort tid, åtminstone för mig. Många fina triolpolskor blev det efter John Erik Mattsson, Jonk Jonas, Andreas Lång, Jöns Persson, Sjul Halvarsson och Fritiof Mesch m.fl. Det är tur att det är enkelt att spela in på telefonen! Min hårddisk slutade fungera efter fem, sex låtar.

Utöver låtspelandet fick vi också veta en hel del om spelmännen och det sammanhang de

levde i. Vi lyssnade på gamla inspelningar. Yvonne och Lennart berättade om egna möten med en del av spelmännen bl.a. John-Erik Mattsson och Harald Johansson. Roligt var också att ett barnbarn till just John-Erik Mattsson var med som kursdeltagare.

Vi var totalt ett tjugotal deltagare från bl.a. Dalarna, Stockholmstrakten, Hälsingland och så vi då från Sundsvall och Härnösand.

Några kursdeltagare hade varit med på en motsvarande låtkurs som hållits här på Bäckedal i flera år under 1970 och 80-talen. Lennart och Yvonne liksom Gun-Britt deltog redan då.

Kursen återupptogs sen igen förra sommaren. Nu hoppas vi att det blir en ny kurs även nästa sommar!

Långfredag på Långtorpet i Haverö

Förra sommaren var vi en samling spelmän/kvinnor som gjorde en spelresa runt västra Medelpad. Vi besökte bl.a. Ön i Yttertingen i Haverö där spelsläkten Lång levde och där sentida släktingar nu finns kvar. Av de gamla husen finns nu endast en lada kvar, som används som samlingslokal. Där och då på Ön för ett år sen uppkom idén om att anordna en spelträff på platsen. En Långträff på en fredag.

Fredagen den 15 juli när Långfredagen skulle gå av stapel var tyvärr en regnig och mycket kylslagen dag. Inte alls den soliga sommardag som vi planerat för. Familjen Lång hade grejat parkering, ordnat med hamburgerförsäljning och gjort fint i ladan. De hade t.o.m. byggt ett extra utedass! Programmet denna första Långfredag bestod av en konsert med Marie Axelsson och Göran Månsson, våra två stora traditionsbärare av Haverölåtar. Utöver konserten höll både Marie och Göran varsin workshop. Allt ägde rum i ladan. Mycket trevligt – men väldigt kallt! Att buskspela utomhus i gräset ner mot sjön var helt ogörligt.

Allt löste sig ändå till det bästa. Göran Månsson som numera är bofast i Kölsillre har köpt den gamla skolan där. Dit kunde vi åka efter konserten för att värma upp oss och jamma tillsammans.

Lapp-Nilsdagar i Offerdal

2020 var det 150 år sen storspelmannen Lapp-Nils gick ur tiden. Då planerades ett stort firande i Jämtland som helt fick ställas in på grund av covid-19. Förra sommaren hölls ett mindre firande i Offerdals kyrka. I år blev det äntligen dags för en större spelträff i Lapp-Nils anda. Lapp-Nilsdagarna ägde rum på Svea Park i Kaxås en fredag och lördag i mitten av augusti. Svea Park är en gammal folkpark som ligger vackert vid Hällsjöns strand. Förr var det en av Jämtlands mest välbesökta dansbanor. Nu visade det sig vara en perfekt plats för en spelträff, med gott om plats både utomhus och inomhus för spel och dans. Plus en utomhusscenen. Plats fanns också för husvagnar och husbilar i nära anslutning till festplatsen. Vi var denna gång tre stycken från Gun-Britt och Dom som ville åka, vi var lite bekymrade över boendet eftersom vi inte har husvagn eller husbil. Efter kontakt med arrangörerna via Facebook fick vi tag på en stuga vid Almåsbacken ung 5 km från parken. Ett boende som vi blev mycket nöjda med.

Nöjda var vi också med Lapp-Nilsdagarna! Massor av spel både utomhus och inomhus blev det. Ett kort allspel under Kjell-Erik Erikssons ledning på utescenen följt av konsert med några av de besökande spelmännen på lördagen. Resten av tiden var det jam eller fri lek som Kjell-Erik benämner jammet. Kaxås Bygdeförening stod för mat och dryck till en billig penning. Alldeles särskilt uppskattade vi fördagsförmiddagens brunch med folkmusikquiss. Att ölet och vinet var billigt gillades också, inte minst av de tillresta norska spelmännen. Nu räknar Gun-Britt, Elina och jag som var de enda från Medelpad i Kaxås, ner till nästa sommars Lapp-Nilsdagar. Vi förutsätter att det blir en fortsättning! Tilläggas bör också att hela tillställningen var gratis. Det var bara mat och dryck som kostade. Visst blir vi fler från Medelpad som åker dit nästa sommar?

Maria West

Samspel i Sundsvall 2022

I oktober skedde det igen – vår årliga samspelshelg! Återigen genomfördes evenemanget i centrala Sundsvall med huvudnumren i Sundsvalls Teater och Sveateatern. Ovanligt få uppspelare, men en massa lyckade kringarrangemang!

Redan på torsdagen bjöds vi på en fantastisk konsert i GA-kyrkan med Göran Månsson, Anders Thunell, Olav Luksengård Mjelva och Lasse Sörlin. Det tackar vi GA församling för.

Konsert i GA-kyrkan. F.v. Göran Månsson, Lasse Sörlin, Anders Thunell och Olav Luksengård Mjelva.

Fredag kväll hade vi traditionsenligt en konsert med ungdomsgrupper i den vackra salongen i Sundsvalls Teater. Vi lyssnade till Flora Folk och Stringendo som båda är ungdomsgrupper från Sundsvalls Kulturskola. Och därefter följde länets folk-och världsmusikgrupp Mittfolk som följdes av spelningar med elever från Birka och Härnösands folkhögskolor. Ungdomarna drog mycket publik, kanske en och annan släkting 😊, så det var i det närmaste fullsatt på parkett!

Fredag: Stringendo

Fredag: Florafolk med en stor publik

Fredag: Birkafolk från Östersund

Fredag: Kapellsberg fr Härnösand

Efter pausen på fredagkvällen framträdde en trio där vår egen medelpads-sångfågel Ronja Grafström medverkar. De heter TRE efter förnamnen på deltagarna: Timmy, Ronja och Evelina. De gav publiken en mycket stämningsfull och varierad konsert med vacker folkmusik.

Fredag: TRE

Fredagskvällen avslutades med spontan-jam där ganska många spelsugna hängde kvar i teaterlokalerna och spelade tillsammans.

Fredag: Spontan-jam på scenen

Lördagen på Sundsvalls Teater inleddes med medaljuppspelningarna. De tre uppspelande paren bedömdes i år av den namnkunniga juryn i form av Anders Olsson - spelman och fiollärare från Tulleråsen i Jämtland, Emilia Amper – nyckelharpist och kompositör från Vallentuna, samt Henning Högberg, spelman och musiklärare från Rättvik. I vanlig ordning gjorde juryn ett grundligt jobb och sammanträdde länge och väl innan beslutet fattades. I år utdelades två medaljer, ett brons och ett guld.

Juryn med MFF:s ordförande Magnus Andersson i mitten.

Uppspelande par med domare i bakgrunden.

Under lördagen genomfördes sedan inte mindre än fem olika workshops:

Anders Hällström med låtar från Norrbotten, Ronja Grafström med sång/visor, Evelina Höglund Åström med låtar från Gästrikland och Timmy Gasslander som lärde ut att kompa folkmusik. Och dessutom en specialworkshop i Kulturskolans lokaler för ungdomarna från fredagens konserter, ca 40 personer, under ledning av Christian Cuadra.

Workshop med Anders Hällström

Vis- och sångworkshop med Ronja Grafström

Efter lördagens uppspelningar och workshops kom så ytterligare en höjdpunkt, tillika finalen på Samspel i Sundsvall 2022: Konsert med JP Nyströms från Norrbotten, den svenska folkmusikens Rolling Stones. De startade som band 1977 och gett över 2000 liveföreställningar och rest världen runt. De gör inte så många gigs numera, så vi är väldigt glada att de kom till oss! Fantastiskt att lyssna till både berättelser och låtar från dessa skickliga musiker och underhållare. Energin och spelglädjen fick hela den fullsatta Sveateatern att lyfta!

Till vänster Konsert med JP Nyström och dans till deras musik till höger.

I pausen mellan JP Nyströms konsert och den efterföljande dansspelanden så hann man med ytterligare en minikonsert. Detta i form av att ungdomarna spelade tre låtar som de lärt under dagens workshops på Kulturskolan. Ibland kan man fundera hur det står till med återväxten inom folkmusikutövandet, men en sån här gång får man riktigt positiva känslor! Ett stort gäng ungdomar som med glädje levererade tre riktigt bra låtar med arr, ett fantastiskt resultat efter en enda dags workshoppande!

Bild 14, Ungdomarna spelar upp sina workshop-låtar

Sammanfattningsvis blev det en helg som lättade upp i oktobermörkret och förhoppningsvis gav medverkande och åskådare glädje och energi. Ett litet smolk i glädjebägaren var det faktum att antalet uppspelare var så få. MFF och Samspelsgruppen kommer att utvärdera detta och se över hur vi kan säkerställa att detta bara var ett hack i kurvan. Och vi ser fram ett nytt Samspel i Sundsvall 2023!

Vill du bli Ethno-stipendiat?

Ethno är ett årligt internationellt folkmusikläger för 17-25-åringar. Det anordnas i Rättvik veckan före bingsjöstämman varje år (blir i år månadsskiftet juni-juli). Medelpads Folkmusikförbund och SSR bjuder varje år en stipendiat att delta utan kostnad. Har du lust att delta så skicka ett mail till ordforandemff@gmail.com senast 1 mars. Mer info om ethno hittar du på ethno.se.

Stödestämman 2023 går av stapeln lördagen den 22/7 – *Välkomna!*

ÄNTLIGEN! FOLKMUSIK

under jullovet, på Sundsvalls Kulturskola. Som vi har längtat!

VINTERTON

2-4 januari 2023

Äntligen kan vi träffas och spela tillsammans! Varför inte ägna några av mellandagarna åt det? Alla, åldrar, instrument (inkl. rösten) och nivå är välkomna. Man får lära låtar, sjunga, dansa, spela i ensemble samt medverka i konserten 4 januari. Obs mat och logi ingår inte.

Start 2 jan kl 12.00 på **Sundsvalls Kulturskola.**

Avslutar med

konsert i Hedbergiska skolans aula 4 jan. kl 19.00.

HANDLEDARE:

Camilla och Magnus Andersson, fiol och sång, **Timmy Gasslander**, komp, **Ronja Grafström**, sång, **Henning Höberg**, blås och komp, **Fanny Källström**, fiol.

Ytterligare handledare kan tillkomma.

Dessutom finns Gun-Britt H på plats för att stötta och bistå.

KOSTNAD: ungdom och studerande 400 kr, vuxna 700 kr

ANMÄL före 15 dec. Sent anmälda tas emot i mån av plats. Mer info mailas till de anmälda ca en vecka innan kursstarten.

Anmäl dig genom att maila namn, adress, epostadress, telefonnummer, födelsenummer (även de 4 sista siffrorna), instrument och ev. annat du vill berätta till

gbhermansson@gmail.com

UPPLYSNINGAR: Gun-Britt Hermansson, 070-607 15 02 eller ovanst. mail.

MYCKET VÄLKOMNA

till tre intensiva och roliga dagar!

ARR: Sveriges Spelmäns Riksförbund i samarbete med Medelpads Folkmusikförbund, Sundsvalls Kulturskola, Ålsta Folkhögskola, Kulturrådet, Sundsvalls Kommun och Kulturens Bildningsverksamhet